

ALUSTUS AMMATTILIITTOJEN II YLEISVENÄLÄISESSÄ EDUSTAJAKOKOUKSESSA ¹⁵² TAMMIKUUN 20 pnä 1919

(Myrskyisiä, kauan kestäviä suosionosoituksia.) Toverit, minun on ennen muuta pyydetävä anteeksi, että hieman huonon vointini vuoksi minun täytyy rajoittaa tänään käsittelemään vain lyhyesti kysymystä, joka on nyt asetettu ratkaistavaksenne. Kysymys on ammattiliittojen tehtävistä.

Päätöslauselmaehdotuksen, joka on teille esitetty, on tehnyt ammattiliittojen edustajakokoukselle kommunistien ryhmä, missä sitä on käsitelty kaikilta puolin. Koska päätöslauselmaehdotus on nyt julkaistu, niin oletan, että kaikki läsnäolijat ovat siihen tutustuneet, joten otan tarkasteltavakseni vain kaksi tärkeintä kohtaa, jotka ovat mielestäni tässä päätöslauselmassa kosketelluista kohdista yleensä olennaisimpia.

Minusta tuntuu, että ensimmäinen näistä kohdista, luonteeltaan niin sanoakseni negatiivinen kohta, on ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyys- ja riippumattomuustunnuksen johdosta esitetty ponsi, tunnuksen, josta päätöslauselman 3. kohdassa sanotaan, että se on käytännössä johtanut tätä tunnusta noudattaneet ryhmät avoimeen taisteluun Neuvostovaltaa vastaan ja tämänlaatuinen yritys on asettanut ne, t.s. nuo ryhmät, työväenluokan rivien ulkopuolelle.

Toverit, minusta tuntuu, että tämä surullisen kuuluisa riippumattomuustunnus ansaitsee huomiota muunkin kuin pelkästään ammattiyhdistysliikkeen kannalta. Taistelu, joka laajenee nyt yleismaailmalliseksi ja keskittyy ilmeisesti ennen näkemättömän nopeasti kysymykseen: proletariaatin diktatuuri vai porvariston diktatuuri, tämä koko taistelu voidaan nähdäkseni käsittää oikein ja ottaa oikealla tavalla huomioon sekä työväenluokalle, sen tietoisille edustajille voidaan antaa mahdollisuus osallistua oikealla tavalla

tähän taisteluun vain ehdolla, että käsitetään, minkälaista itsepetosta ja toisten pettämistä tämä riippumattomuustunnus on. Ennen muuta haluaisin huomauttaa vaikkapa vain lyhyesti siitä, miten virheellinen tämä tunnus on teorian kannalta, että se ei kestä teorian mielessä pienintäkään arvostelua.

Toverit, Saksan viime tapahtuma, Liebknechtin ja Luxemburgin petomainen, katala murha, ei ole yksinomaan Saksan alkamassa olevan vallankumouksen dramaattisin ja traagillisin tapahtuma, vaan se valaisee lisäksi tavattoman kirkkaasti sitä, miten nykyisten erilaisia poliittisia katsomuksia edustavien virtausten keskuudessa ja nykyisissä teoreettisissa rakennelmissa asetetaan nykyisen taistelun kysymykset. Juuri Saksasta on kuulunut eniten puheita, vaikkapa esim. paljon porua aiheuttaneesta demokratiasta, sellaisista tunnuksista kuin demokratia yleensä sekä työväenluokan riippumattomuus valtiovallasta. Nämä tunnukset, jotka ensi näkemältä tuntunevat eriävän toisistaan, ovat itse asiassa kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Ne ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa siksi, että ne osoittavat, miten voimakkaita pikkuporvarilliset ennakkoluulot ovat yhä vieläkin proletariaatin valtavasta luokkataistelukokemuksesta huolimatta, miten yhä vielä luokkataistelu hyväksytään tämän tästä vain huulin, kuten saksalaiset sanovat, mutta todellisuudessa se ei mahdu enempää järkeen kuin sydämeenkään niille, jotka siitä puhuvat. Kuinka tosiaankin voidaan puhua yleensä demokratiasta ja kuinka tosiaankin voidaan puhua riippumattomuudesta, jos muistamme edes aakkoset siitä kansantaloustieteestä, jota olemme opiskelleet Marxin „Pääomasta”, siitä luokkataisteluopista, johon me kaikki tukeudumme molemmin jaloin, kuinka voidaan niin tehdä taistelun kehityttyä nykyiseen laajuuteensa, nykyiseen mittaansa, kun on selvää, että sosialistinen vallankumous on astunut päiväjärjestykseen kaikkialla maailmassa, kun se on käytännöllisesti katsoen selvää demokraattisimpienkin maiden tapahtumien perusteella. Joka niin ajattelee, hän todistaa — mikäli kysymys on kansantalousopista —, ettei hän ole ymmärtänyt sivuakaan Marxin „Pääomasta”, jonka nimeen nyt poikkeuksetta kaikkien maiden sosialistit vannovat.

Mutta vannoessaan tämän teoksen nimeen, he kuitenkin itse asiassa, juuri kun ovat päätymässä siihen päätaisteluun,

mihin Marxin „Pääoma” johdatti, kieltäytyvät tästä luokkataistelusta ja kuvittelevat, että voi olla olemassa luokkien ulko- tai yläpuolista demokratiaa, että nykyisessä yhteiskunnassa voi silloinkin, kun kapitalistit pysyvät omistajina, olla muunlaista kuin porvarillista demokratiaa, t.s. valheellisilla, pettävillä demokraattisilla kilvillä naamioitua porvariston diktatuuria. Juuri tuolta samaisesta Saksasta kantautui hiljattain kuuluviimme ääniä, että siellä proletariaatin diktatuuri pysynee ja jopa varmasti pysyykin demokratian puitteissa, että demokratia jää olemaan. Juuri siellä ne, jotka vaativat, että heitä pidettäisiin marxismien opettajina, ne, jotka olivat koko II Internationalen ideologeja vuosina 1889—1914, sellaiset kuin Kautsky, ovat esiintyneet demokratiatunnuksin ymmärtämättä, että niin kauan kuin kapitalistit pysyvät omistajina, demokratia on vain läpeensä ulkokultainen porvariston diktatuurin naamio ja ettei voi olla puhettakaan mistään todellisesta työn vapauttamisesta pääoman ikeestä, jolle riistetä pois tätä tekopyhää naamioita, jollemme aseta kysymystä niin kuin Marx opetti sen aina asettamaan ja niin kuin proletariaatin jokapäiväinen taistelu on opettanut sen asettamaan, niin kuin jokainen lakko, jokainen ammatillisen taistelun kärjistymä on opettanut sen asettamaan; kysymys on asetettava siten, että niin kauan kuin kapitalistien omistusoikeus pysyy voimassa, niin kauan kaikkalainen demokratia on oleva vain ulkokultaisuudella naamioitua porvariston diktatuuria. Kaikki puheet yleisestä äänestyksestä, koko kansan tahdosta, äänestäjien tasa-arvoisuudesta ovat kauttaaltaan petosta, sillä riistäjän ja riistetyn, pääomien ja omaisuuksien haltijan ja nykyisen palkkaorjan välillä ei voi olla tasa-arvoisuutta.

Tsarismiin, itsevaltiuteen, monarkiaan ja muihin feodalismin jäännöksiin verrattuna porvarillinen demokratia on tietysti historiallisesti valtavaa edistystä. Meidän tulee tietysti käyttää sitä hyväksi ja me asetamme tällöin kysymyksen siten, että meidän on ehdottomasti käytettävä porvarillisen demokratian muotoja niin kauan, kunnes päiväjärjestykseen tulee työväenluokan taistelu koko vallasta. Mutta asianlaita on siten, että tähän ratkaisevaan taisteluvaiheeseen onkin juuri päädytty koko maailman mitassa. Juuri nyt on kysymys siitä, onnistuuko kapitalistien pitää vallassaan tuotantovälineet ja ennen kaikkea tuotantokalusto. Ja tämä

merkitsee, että he valmistelevat uusia sotia. Imperialistinen sota osoitti meille aivan silmännähtävästi, mikä yhteys kapitalistisella omistuksella oli tähän kansojen lahtaukseen ja miten se johti väistämättömästi ja varmasti tähän lahtaukseen. Mutta siinä tapauksessahan kaikki sellaiset puheet, että demokratia olisi koko kansan tahdon ilmenemistä, osoittautuvat kaikille kouraantuntuvalta tavalla petokseksi, ne osoittautuvat vain kapitalistien ja pohattojen etuoikeudeksi sumuttaa työtätekevien takapajuisimpia kerroksia niin lehdistönsä avulla, joka jää omistajien haltuun, kuin myös muilla poliittisilla vaikutuskeinoilla.

Kysymys on näin ja vain näin. Joko porvariston diktatuuri — verhonaan perustavat kokoukset, kaikenlaiset äänestykset, demokratia ja muu sellainen porvarillinen huiputus, millä häikäistään hölmöjä ja millä nykyään voivat ylvästellä ja koreilla vain ne, jotka ovat luopuneet täydellisesti ja kautta koko linjan marxilaisuudesta ja sosialismista, — tai proletariaatin diktatuuri porvariston lannistamiseksi raudanlujin ottein, porvariston, joka usuttaa takapajuisimpia aineksia maailman proletariaatin parhaiden johtajien kimppeun; tai proletariaatin voitto porvariston lannistamiseksi, koska tämä varustautuu sitä kuumeisemmin tekemään hurjaa vastarintaa proletariaatille, mitä selvemmin se huomaa tämän kysymyksen joukkojen asettamaksi. Tähän asti porvaristo on pitänyt työläisten tyytymättömyyttä ja suuttumusta useimmiten ohimenevänä tyytymättömyyden ilmenemisenä. Esimerkiksi englantilaisilla kapitalisteilla, jotka lienevät työläisten poliittisessa pettämisessä kokeneimpia ja poliittisesti kehittyneimpiä ja järjestyneimpiä, on yhä vieläkin useimmiten sellainen käsitys asiasta, että sota on tietysti aiheuttanut tyytymättömyyttä ja tämä synnyttää väistämättömästi nyt ja vastaisuudessaakin levottomuuksia työväen keskuudessa, mutta he eivät ole vielä sanoneet sitä, että kysymys olisi nyt siitä, kuka tulee valtion johtoon, kenen käsissä tulee olemaan valtiovalta ja jääkö omaisuus herroille kapitalisteille. Tapahtumat ovat kuitenkin osoittaneet, että päiväjärjestyksessä on nyt epäilemättä juuri tämä kysymys, eikä ainoastaan Venäjällä, vaan myös monissa Länsi-Euroopan maissa, ja näin ei ole laita yksinomaan sotaan osallistuneissa, vaan jopa sellaisissa puolueettomissakin maissa kuin Sveitsissä

ja Hollannissa, jotka ovat kärsineet sodasta suhteellisesti vähemmän.

Porvaristo on kasvanut itse ja kasvattanut joukkoja ennen kaikkea porvarillisen parlamentarismien hengessä, mutta sittenkin niiden keskuudessa on kehittynyt neuvostoliike, Neuvostovaltaa kannattava liike, mikä on ilmennyt silminnähtävästi. Neuvostoliike on lakannut olemasta Venäjälle ominainen proletariaatin vallan muoto, sen kannalle on asettunut kansainvälinen proletariaatti valtataistelussa, ja se on muodostunut seuraavaksi askeleeksi sosialistisen vallankumouksen yleismaailmallisessa kehityksessä. Ensimmäisenä askeleena oli Pariisin Kommuuni, joka osoitti, että työväenluokka ei voi saavuttaa sosialismia muutoin kuin diktatuurinsa avulla, lannistamalla riistäjät väkivalloin. Pariisin Kommuuni todisti ennen muuta sen, että työväenluokka ei voi saavuttaa sosialismia vanhan, porvarillisdemokraattisen parlamentaarisen valtion avulla, vaan se voi saavuttaa sen ainoastaan uudentyypin valtion avulla, joka murskaa niin parlamentarismien kuin virkamieslaitostenkin alusta loppuun asti.

Toisena askeleena sosialistisen vallankumouksen yleismaailmallisen kehityksen kannalta on Neuvostovalta. Jos kohta sitä pidettiin alussa vain Venäjälle ominaisena ilmiönä ja sellaisena sitä voitiin ja jopa täytyikin pitää, mikäli pysyttiin tosiasioiden pohjalla, niin nyt tapahtumat ovat osoittaneet, ettei se ole pelkästään Venäjälle ominainen ilmiö, vaan se on proletariaatin taistelun kansainvälinen muoto, että sodat, jotka ryhmittivät uudella tavalla proletariiden ja puoliproletariiden joukot, antoivat näille uuden organisaation, mikä asettuu silminnähtävästi vastustamaan rosvoavaa imperialismia, vastustamaan kapitalistiluokkaa ja tämän sodanedellisiin verrattuna ennen näkemättömiä ja ennen kuulumattomia liikevoittoja; sodat synnyttivät kaikkialla näitä uusia joukkotaistelujärjestöjä, proletariaatin järjestöjä, joiden tarkoituksena on porvariston vallan kukistaminen.

Kaikki eivät tajunneet Neuvostojen tätä merkitystä silloin, kun Neuvostot syntyivät. Kaikki eivät ole tajunneet vielääkään tätä merkitystä. Mutta meille, joilla on kokemusta näiden Neuvostojen alkimuodosta vuodelta 1905, meille, joilla on kokemusta vuoden 1917 helmikuun vallankumouksen jälkeisistä pitkäaikaisista horjunnoista ja hoiperteluista

neuvostollisen joukko-organisaation ja pikkuporvarillisen, sovitteluhenkisen petturuusideologian välillä, meille tilanne on toki selvääkin selvempi. Se on aivan kuin kämmenel-lämme, ja me suhtaudumme kysymyksen ratkaisuun tämän tilanteen kannalta, siltä kannalta, miten on kehittynyt ja kehittyy päivä päivältä laajeneva ja syvenevä proletariaatin taistelu valtiovallasta kapitalistista omistusta vastaan. Mitä virkaa on tältä kannalta katsoen sillä, että viitataan demo-kratiaan, puhutaan „riippumattomuudesta” ja muusta sel-laisesta harhautuen alinomaan eräänlaiselle luokattomuus-kannalle, jolloin unohdetaan, että kapitalistisessa yhteis-kunnassa pitää herruutta porvaristo, että kapitalistinen yhteiskunta saa alkunsa nimenomaan porvariston vallasta niin talouselämän kuin politiikankin alalla. Mahdollinen on nimenomaan proletariaatin valta, mutta mitään keskitietä vähänkin tärkeissä kysymyksissä ja vähän pitemmäksi ajaksi ei voi olla. Mutta joka puhuu riippumattomuudesta, joka puhuu demokratiasta yleensä, hän olettaa mahdolli-seksi joko tietoisesti tai tiedottomasti jonkinlaisen keski-tien, jotain sellaista, mikä on luokkien keskivälillä, luokkien yläpuolella. Ja sellainen on aina itsepetosta, petkutusta, sen salaamista, että niin kauan kuin kapitalistit pysyvät val-lassa, niin kauan kuin tuotantovälineet ovat kapitalistien omistuksessa, demokratia saattaa olla joko suppeampaa tai laajempaa, sivilisoituneempaa j.n.e. pysyen kuitenkin tosi-asiassa porvariston diktatuurina, samalla kun jokainen huomattava ristiriita kypsyttää yhä ilmeisemmin, yhä näky-vämmin kansalaissotaa.

Mitä lähempänä demokratiaa Ranskan poliittisen elämän muodot ovat, sitä todennäköisempää on kansalaissodan puhkeaminen sellaisista syistä kuin Dreyfusin jutusta. Mitä laajempaa on Amerikassa demokratia proletariaatteineen, internationalisteineen ja vieläpä pasifisteineenkin, sitä todennäköisemmin tulee olemaan lynkkaustapauksia ja kansalaissodan hulmahduksia. Tämän merkitys on sitäkin selvempi meille nyt, kun porvarillisen vapauden, demokra-tian ensimmäinen viikko Saksassa on johtanut hurjan hur-jaan, paljon kärkevämpään kuin meillä, paljon kiivaam-paan kansalaissotaan. Ja joka ottaa nämä hulmahdukset sen kannalta, näidenkö vai noiden puolue on tuomitse-massa; joka ottaa asian pelkästään Liebknechtin ja Luxem-burgin murhan kannalta, hän on sokea ja arka ajattelussaan

eikä tahdo ymmärtää sitä, että nämä hulmahdukset merkitsevät hillitöntä kansalaissotaa, joka on väistämätön seuraus kapitalismin kaikista ristiriidoista. Keskitieta ei ole eikä voi olla. Kaikki puheet riippumattomuudesta ja demokratiasta yleensä, höystettäköön niitä millä kastikkeilla tahansa, ovat mitä pahinta petosta, mitä pahinta sosialismin kavaltamista. Jos kohta teorian propagoinnissaan bolshevikit, jotka asiallisesti ovat nyt Internationalen perustajia, jos kohta teoreettisessa kansalaissodan propagoinnissaan bolshevikit eivät yltäneet pitkälle ja estyivät siitä tämän tästä imperiaalististen valtioiden sensuurihaittojen ja sotilaallisten ehkäisytoimenpiteiden vuoksi, niin nyt ei enää propaganda eikä teoria, vaan kansalaissotatapahtumat käyvät sitä hurjemmiksi, mitä vanhempaa ja pitkäaikaisempaa Länsi-Euroopan valtioiden demokratia on. Nämä tapahtumat lävistävät takapajuisimmankin, tyhmimmänkin pääkopan. Niistä, jotka puhuvat yleensä demokratiasta, riippumattomuudesta, saatetaan nykyään mainita vain kuin joistakin kivettymistä.

Ja sittenkin, ottaen huomioon ne vaikeat taisteluolot, joista Venäjän ammattiyhdistysliike sai vasta hiljattain alkunsa ja kehittyi ja on nyt kehittynyt miltei täyteen mitaansa, täytyy vilkaista ohimennen taakse, muistella eilispäivää. Sen muisteleminen ja mieleen johdattaminen on nähdäkseni sitäkin tarpeellisempaa, koska ammattiyhdistysliike joutuu juuri ammatillisena liikkeenä tekemään alkaneen sosialistisen maailmanvallankumouksen kaudella erikoisen jyrkän käänteen.

Tässä ammattiyhdistysliikkeessä porvariston ideologit ovat yrittäneet erikoisen laajalti kalastella sameassa vedessä. He ovat yrittäneet tehdä taloudellisen taistelun, joka on ammattiyhdistysliikkeen perusta, riippumattomaksi poliittisesta taistelusta. Mutta mittasuhteiltaan laajimpana proletariaatin luokkajärjestönä ammattiliittojen täytyy juuri nyt käytännössä, varsinkin kun valta on poliittisen kumouksen seurauksena joutunut proletariaatille, siis juuri tänä ajankohtana esittää erikoisen tärkeää osaa, niillä täytyy olla keskeinen asema politiikassa, niiden täytyy muodostua tietyssä mielessä tärkeimmäksi poliittiseksi elimeksi, sillä antaessaan vallan proletariaatin käsiin poliittinen kumous kumosi ja käänsi ylösalaisin kaikki tämän politiikan entiset käsitteet, entiset kategoriat. Entinen valtio, sellaisena jollaiseksi se rakennettiin, vaikka kysymyksessä olisi-

vat porvarillisista tasavalloista parhaat ja demokraattisimmat, ei ole koskaan ollut eikä voi olla, toistan tämän, mitään muuta kuin porvariston diktatuuria, t.s. niiden diktatuuria, joiden hallussa ovat tehtaat, tuotantokalusto, maat, rautatiet, sanalla sanoen kaikki aineelliset varat, kaikki työvälineet, joita omistamattomana työväki pysyy orjuudessa.

Senpä vuoksi, valtiiovallan siirryttyä proletariaatin käsiin, ammattiliitot ovat joutuneet olemaan yhä enemmän työväenluokan politiikan rakentajina, niinä, joiden luokkajärjestön tulee astua entisen riistäjäluokan tilalle, kumota kaikki entiset traditiot ja entisen tieteen ennakkoluulot, tieteen, joka erään oppineen suun kautta julisti proletariaatille: hoitakaa talouttanne ja porvariainesten puolue hoitakoon politiikkaa. Tämä sananjulistus muodostui kokonaisuudessaan riistäjäluokan ja sen pyövelien suoranaiseksi aseeksi, jota ne käyttivät lannistaakseen kaikkialla kapiinaan ja taisteluun nousseen proletariaatin.

Ja nyt, toverit, ammattiliitot joutuvat valtiollisessa rakennustyössään asettamaan aivan uuden kysymyksen. ammattiliittojen „valtiollistamisen”, joksi tätä kysymystä sanotaan kommunistien ryhmän päätöslauselmaehdotuksessa. Nyt ammattiliitot joutuvat harkitsemaan ennen kaikkea erästä nykyaikaisen kommunismin perustanlaskijain syvällistä ja kuulua lauselmaa: „mitä laajempi ja syvempi yhteiskunnassa tapahtuva kumous on, sitä lukuisampi on oleva niiden ihmisten määrä, jotka suorittavat tämän kumouksen, jotka ovat tämän kumouksen toimeenpanijoita sanan täydessä mielessä”¹⁵³. Ottakaamme esimerkiksi vanha maaorjuudellinen aatelisyhteiskunta. Siinä kumoukset tapahtuivat suorastaan naurettavan helposti, niin kauan kuin kysymyksessä oli vallan anastaminen ja sen siirtäminen joltakin aatelis- tai feodaaliryhmältä toiselle. Ottakaamme esimerkiksi porvarillinen yhteiskunta, joka ylvästelee yleisellä äänioikeudellaan. Itse asiassa tämä yleinen äänioikeus, koko tämä laitos muodostuu, kuten tiedämme, petokseksi, sillä edistyneimmissäkin, kulttuurisimmissäkin ja demokraattisimmissäkin maissa työväestön valtaosa on poljetussa ja sorretussa asemassa, kapitalistisen pakkotyökomennon sortama, joten se ei itse asiassa osallistu eikä voi osallistua valtioelämään. Ja vasta nyt on ihmiskunnan historiassa tapahtumassa käänne, joka voi johtaa sosialismin täydelliseen voittoon, mutta tämä on mahdollista vain

ehdolla, että uudet laajat joukot ottavat tehtäväkseen hallita itsenäisesti. Sosialistinen kumous ei merkitse vain valtiomuodon muuttamista, monarkian vaihtamista tasavaltaan eikä uutta äänestystä, joka edellyttää ihmisten olevan täysin „tasa-arvoisia”, mutta jolla itse asiassa hämäritetään ja salataan taitavasti se seikka, että toiset ovat omistajia ja toiset omistamattomia. Porvarillisen yhteiskunnan jäsenen mielestä sellainen on „kansan tahdon ilmausta”, „tasa-arvoisuutta”, kansan toivomusten ilmausta, koska on olemassa „demokratia” ja koska sekä kapitalisti että proletaari osallistuvat äänestykseen. Tiedämme, miten halpamaista petosta sellaiset puheet ovat, sillä ne ovat vain Ebertin ja Scheidemannin kaltaisten pyövelien ja murhamiesten kilpenä. Porvarillisessa yhteiskunnassa työtätekevien joukkoa on muodossa tai toisessa, enemmän tai vähemmän demokraattisesti hallinnut porvaristo, vähemmistö, omistajat, kapitalistiseen omistukseen osallistujat, jotka ovat muuttaneet valistuksen ja tieteen — kapitalistisen sivilisaation korkeimman kukkulan, suurimman saavutuksen — riistämäväliseksi, yksityisoikeudeksi voidakseen pitää ihmiskunnan valtaenemmistöä orjuudessa. Kumous, johon ryhdyimme, jota olemme jo kahden vuoden ajan suorittaneet ja jonka olemme päättäneet varmasti viedä loppuun (s u o s i o n o s o i t u k s i a) — tämä kumous on mahdollinen ja toteutettavissa vain ehdolla, että saamme vallan siirretyksi uudelle luokalle, että porvariston, kapitalististen orjanomistajien, porvarillisen sivistyneistön, kaikkien rikkaiden ja kaikkien omistajien edustajain tilalle tulee koko hallinnan piirissä, koko valtiollisen rakennustyön mitassa, koko uuden elämän johtoon alhaalta ylös asti astumaan uusi luokka.

Tällainen on tehtävä, joka meitä nyt odottaa. Vasta sitten kun tämä uusi luokka saa kasvatuksensa, ei kirjoista, ei joukkokokouksista, ei puheista, vaan olemalla itse käytännöllisesti hallitsemassa, vasta sitten kun se vetää mukaan hallintaan mitä laajimmat työtätekevät joukot, vasta sitten kun se kehittää sellaiset hallintamuodot, jotka suovat kaikille työtätekeville mahdollisuuden oppia helposti hallitsemaan valtiota ja rakentamaan valtiojärjestystä, voi sosialistinen kumous olla pysyvä ja vain tällä ehdolla se ei voi olla olematta pysyvä. Tämä edellytys tekee siitä sellaisen voiman, joka lakaisee kapitalismin kaikkine jäännöksineen menneisyyteen kuin oljenkorren, kuin tomun.

Tällainen on tehtävä, joka niin sanoakseni luokkakannalta katsottuna odottaa meitä voittoisan sosialistisen kumouksen edellytyksenä, tehtävä, joka liittyy niin läheisesti ja välittömästi niiden järjestöjen tehtävään, joiden pyrkimyksenä oli yksinpä kapitalistisenkin yhteiskunnan puitteissa mahdollisimman laaja joukkotaistelu tuon yhteiskunnan hävittämiseksi. Mutta silloisista järjestöistä ammattiliitot olivat laajimpia järjestöjä, jotka voivat ja joiden täytyy nyt, vaikka ne jäävätkin muodollisesti itsenäisiksi, osallistua tarmokkaasti Neuvostovallan työhön toimimalla välittömästi kaikissa valtioelimissä, järjestämällä joukot valvomaan niiden toimintaa j.n.e., muodostamalla uusia elimiä, jotka pitävät tiliä, valvovat ja säännöstelevät koko tuotantoa ja jakoa ja jotka perustuvat asiasta kiinnostuneiden laajojen työtätekevien joukkojen järjestyneeseen omatoimisuuteen, kuten teille esittämämme päätöslauselmaehdotuksen eräässä kohdassa sanotaan.

Kapitalistisessa yhteiskunnassa porvarillisen demokration vallitessa ei ole parhaimmassakaan tapauksessa, edistyneimmissäkään maissa, kymmeniä ja väliin jopa satoja vuosia jatkuneesta sivilisaation ja kulttuurin kehityksestä huolimatta sattunut niin, että ammattiliittoihin olisi kuulunut enemmän kuin viidennes palkkatyöläisistä. Niissä on ollut mukana vähälukuinen huippukerros, ja tästä huippukerroksesta kapitalistit ovat lahjoneet mitättömän pienen osan, viekoitelleet sen puolelleen, ottamaan paikkansa kapitalistisessa yhteiskunnassa työväenjohtajina. Amerikan sosialistit ovat nimenneet nämä miehet „kapitalistiluokan työläisluutnanteiksi”. Vapaimman porvarillisen kulttuurin maassa, demokraattisimmassa porvarillisessa tasavallassa he ovat saaneet parhaiten nähdä, mitä osaa esittää tämä proletariaatin mitättömän pieni kermakerros, joka on itse asiassa astunut porvariston palvelukseen, sen paikalle, ollut sen lahjottavissa ja ostettavissa ja muodostanut sosialipatrioottien ja puolustuskantalaisten kantajoukon, jonka sankareina pysyvät iäti Ebert ja Scheidemann.

Toverit, meillä tilanne on nyt toisenlainen. Ammattiliitot voivat ryhtyä rakentamaan uudenlaista valtion taloutta nojaten kaikkeen siihen, minkä kapitalistinen kulttuuri on luonut, nojaten siihen, minkä kapitalistinen tuotanto on luonut, rakentaen sosialismia nimenomaan tältä aineelliselta pohjalta, siitä suurtuotannosta, jonka ikeessä olemme

olleet, joka luotiin meitä vastaan ja rakennettiin työläisjoukkojen loputonta sortamista varten, mutta joka liitti ne yhteen, yhdisti ja loi siten uuden yhteiskunnan etujoukon. Ja tämä etujoukko ryhtyi Lokakuun vallankumouksen jälkeen, kun valta oli siirtynyt proletariaatille, suorittamaan varsinaista tehtäväänsä — kasvattamaan riistettyjä työtekevien joukkoja, vetämään niitä mukaan hallitsemaan valtiota ja johtamaan tuotantoa ilman virkamiehistöä, ilman porvaristoa, ilman kapitalisteja. Siksipä teille esitetyssä päätöslauselmaehdotuksessa torjutaankin kaikki porvarilliset suunnitelmat ja kaikki sensuuntaiset harhauttavat puheet. Juuri siksi siinä sanotaan, että ammattiliittojen valtiollistaminen on välttämätöntä. Mutta samalla siinä mennään pitemmälle. Mainittua ammattiliittojen valtiollistamista emme aseta nyt enää vain teoreettisena kysymyksenä. Olemme nyt, herran kiitos, päässeet siitä vaiheesta, jolloin asetimme näitä kysymyksiä teoreettisina väittelykysymyksinä ja vain sellaisina. Taidammepa väliin unohtaakin ne ajat, jolloin kävimme sellaisia vapaita väittelyjä puhtaasti teoreettisista aiheista. Ne ajat ovat olleet ja menneet, ja me asetamme nyt nuo kysymykset sen kokemuksen pohjalta, mitä on karttunut vuodessa ammattiliitoille, jotka tuotannon järjestäjinä ollessaan ovat luoneet sellaisia järjestöjä kuin on Korkein kansantalousneuvosto ja jotka ovat tehneet tässä tavattoman vaikeassa työssään paljonkin virheitä ja tekevät niitä tietysti alinomaa piittaamatta siitä, että porvaristo sanoo vahingoniloisena hihittäen: siinä sen nyt näette, että virheitä tulee, kun proletaarit rupeavat rakentamaan.

Porvaristo kuvittelee, ettei se tehnyt virheitä silloin, kun se otti tsaarilta ja aatelisilta asiat omaan hoitoonsa. Se kuvittelee, että vuoden 1861 reformi, jolla paikkailtiin maaorjuusrakennelmaa ja joka jätti maaorjuuttajille suuret tulot ja vallan, että tämä reformi suoritettiin sujuvasti ja ettei silloin ollut Venäjällä kymmeniä kaaoksen vuosia. Ei ole olemassa maata, missä aatelisherrat eivät olisi ivailleet porvarispyrkyreitä ja raznotshinetsjeja *, jotka ottivat tehtäväkseen valtion hallinnan.

* — liberaalisen ja demokraattisen porvariston valistuneita edustajia, jotka eivät kuuluneet aatelistoon, vaan virkamiehistöön, kaupunkien pieneläjiin, kaupplaisiin ja talonpoikaistoon.— *Toim.*

Ilman muuta on selvää, että myös porvarillisen sivistyneistön koko kermaosa, vai sanoisinko mielummin marto osa ilkkuu nyt jok'ikisen virheen vuoksi, minkä uusi valta tekee, varsinkin kun uusi luokka joutui riistäjien hurjan vastarinnan vuoksi ja syystä, että koko maailman riistäjät hyökkäsivät liitossa sellaisen maan kuin Venäjän kimpuun, joka on heikoimpia ja vähimmin varustautuneita,—kun työtätekevien liittoutuma joutui suorittamaan kumouksensa hurjan nopeasti ja olosuhteissa, jolloin ei ollut huolehdittava niinkään tämän kumouksen kitkattomasta sujumisesta kuin siitä, että kestettäisiin niin kauan, kunnes Länsi-Euroopan proletariaatti alkaa herätä. Tämän olemmekin jo tehneet. Siinä suhteessa, toverit, voimme sanoa jo nyt olevamme monta kertaa onnellisempia kuin Ranskan vallankumouksen miehet, vallankumouksen, jonka monarkistiset ja takapajuiset maat yhdessä kukistivat, joka silloisen porvariston alempien kerrosten valtana pysyi pystyssä vuoden eikä aiheuttanut heti samansuuntaista liikettä muissa maissa, mutta joka silti teki porvariston, porvarillisen demokratian hyväksi niin paljon, että koko sivistyneen ihmiskunnan kehitys XIX vuosisadalla juontaa kokonaisuudessaan alkunsa Ranskan suuresta vallankumouksesta ja saa kiittää sitä.

Me olemme paljon onnellisemmassa asemassa. Sen, minkä silloiset kumousmiehet tekivät vuodessa porvarillisen demokratian kehittämisen hyväksi, sen me teimme kuluneena vuonna samassa ajassa, mutta paljon laajemmassa mitassa uuden, proletaarisen järjestyksen hyväksi, teimme niin, että jo nyt Venäjän liike, jonka alkaminen ei ole meidän ansiotamme, vaan johtui olosuhteiden erikoisesta yhteensattumasta ja erikoisista edellytyksistä, jotka asettivat Venäjän nykyisen sivistysmaailman kahden imperialistisen jättiläisen väliin,—tämä liike ja Neuvostovallan voitto saivat kuluneena vuonna aikaan sen, että itse liike on muodostunut kansainväliseksi, että on perustettu Kommunistinen Internationale, on päästy siihen, että vanhan, porvarillisen demokratian tunnukset ja ihanteet on pirstottu eikä nyt ole missään maailmassa ainoatakaan valistunutta poliitikkoa, joka, kuulukoon hän mihin puolueeseen tahansa, saattaisi olla näkemättä, että kansainvälinen sosialistinen vallankumous on alkanut, että se on menossa. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Toverit, poikkesin hieman syrjään aiheesta, jota aloin käsitellä, nimittäin siitä, että olemme ryhtyneet ratkaisuun käytännössä kysymystä, jonka teoreettisen käsittelyn olemme jättäneet kauan sitten. Meillä on vuoden kokemus, joka proletariaatin voiton ja proletariaatin vallankumouksen kannalta on jo tähän mennessä edistänyt asiaamme paljon enemmän, kuin porvarillisen demokratian diktatuuri-vuosi XVIII vuosisadan lopulla edisti porvarillisen demokratian voittoa koko maailman mitassa. Mutta sitä paitsi olemme tämän vuoden mittaan hankkineet tavattoman paljon käytännöllistä kokemusta, joka antaa meille mahdollisuuden, jollei nyt aivan tarkasti laskea jokaista askeltamme, niin ainakin arvioida etukäteen kehityksen vauhdin, sen nopeuden, nähdä käytännölliset vaikeudet, nähdä ne käytännölliset toimenpiteet, jotka porvaristoa kukistettaessa johtavat osittaisesta voitosta toiseen.

Katsahtaessamme taaksepäin huomaamme, mitkä virheet meidän on oikaistava, huomaamme selvästi, mitä meidän on rakennettava ja miten meidän on rakennettava vastaisuudessa. Sen vuoksi päätöslauselmaehdotuksessamme ei rajoitutakaan ammattiliittojen valtiollistamisen julistamiseen, proletariaatin diktatuurin periaatteelliseen julistamiseen eikä sen välttämättömyyden julistamiseen, että me tulemme, kuten päätöslauselmaehdotuksemme eräässä kohdassa sanotaan: „väistämättömästi sulauttamaan ammatilliset järjestöt ja valtiovallan elimet yhteen”,—sen tiedämme teoreettisesti muutenkin, sellaista oletimme ennen Lokakuutakin, sellaista täytyi olettaa aikaisemminkin. Mutta se ei riitä. Puolueelle, joka on kokonaisuudessaan ryhtymässä rakentamaan sosialismia käytännössä, ammattiliitoille, jotka ovat jo muodostaneet teollisuuden johto-elimä koko Venäjän ja koko valtakunnan mitassa ja luoneet jo Korkeimman kansantalouselvoston ja jotka tekemällä tuhansia virheitä ovat hankkineet tuhansia oma-kohtaisen organisatorisen kokemuksen siruja, ei kysymyksen ydin ole siinä, missä se oli aikaisemmin.

Nyt ei enää riitä, että rajoitumme proletariaatin diktatuurin julistamiseen. Täytyy valtiollistaa ammattiliitot, täytyy sulauttaa ne valtiovallan elinten kanssa yhteen, täytyy siirtää niiden huostaan koko suurtuotannon rakennustyö. Mutta tämäkään ei riitä.

Meidän tulee niin ikään ottaa varteen käytännölliset kokemuksemme lähitulevaisuuden ja nykyisen ajankohdan arvioimiseksi. Siinä on meillä nyt asian ydin. Ja juuri tästä ajankohdasta onkin kysymys päätöslauselmaehdotuksessa, kun siinä sanotaan, että syntyisi vain sekasortoa, jos ammattiliitot yrittäisivät nyt omavaltaisesti ottaa hoidettavakseen valtiovallan tehtävät. Sellaisesta sekasorrosta olemme saaneet kärsiä kylliksi. Olemme käyneet kovaa kamppailua niitä kirotululta porvarilliselta järjestelmältä periytyneitä pienomistuksellisia, osaksi anarkistisia ja osaksi itsekkäitä pyyteitä vastaan, jotka ovat piintyneet lujaan työläisiinkin.

Työläistä ei ole ollut koskaan eristämässä vanhasta yhteiskunnasta Kiinan muuri. Hänessä on vielä paljon perinnäistä kapitalistisen yhteiskunnan mentaliteettia. Työläiset rakentavat uutta yhteiskuntaa, mutta he eivät ole muuttuneet uusiksi ihmisiksi, jotka olisivat vapaita vanhan maailman liasta, vaan he seisovat vielä polviaan myöten tuossa liassa. Saamme tyytyä vain haaveilemaan tuon lian poistamisesta. Utooppisinta utopiaa olisi luulla, että se voidaan tehdä heti. Se olisi utopiaa, joka käytännössä vain siirtäisi sosialismin valtakunnan saavuttamattomiin korkeuksiin.

Ei, me emme aloita sosialismin rakentamista sillä tavalla. Aloitamme sen pohjaamalla kapitalistiseen yhteiskuntaan, taistelemalla kaikkia niitä heikkouksia ja puutteita vastaan, joita on myös työtätekevillä ja jotka kiskovat proletariaattia taaksepäin. Tässä taistelussa ilmenee paljon separatistisia vanhoja pienomistajalle ominaisia tapoja ja tottumuksia ja vaikuttaa yhä entinen ohjelause: „jokainen huolehtii itsestään, jumala yksin kaikista”. Tällaista on ollut enemmän kuin kylliksi joka ammattiliitossa, joka tehtaassa, jotka ovat tämän tästä ajatelleet vain omaa parastaan, kun taas muista saavat huolehtia herra jumala ja esivalta. Tällaista olemme havainneet, siitä meillä on oma-kohtaista kokemusta, se on tietänyt meille niin monia virheitä, niin monia pahoja virheitä, että nykyään otamme huomioon tämän kokemuksemme ja sanomme tovereille: varoitamme teitä mitä jyrkimmin tekemästä mitään omavaltaisesti tällä alalla. Niin ikään sanomme: sellainen ei ole sosialismin rakentamista, vaan sitä, että me kaikki lankeamme kapitalismin ajan heikkouksiin.

Olemme nyt oppineet ottamaan huomioon ratkaistavamme olevan tehtävän koko vaikeuden. Meillä on keskeinen paikka sosialismin rakennustyössä, ja tämän työn ytimen kannalta vastustamme kaikkia omavaltaisia tekoja tällä alalla. Valveutuneita työläisiä on varoitettava suorittamasta näitä omavaltaisia tekoja. Meidän on sanottava, että emme voi sulauttaa ammattiliittoja ja valtiovallan elimiä yhteen nyt heti kerralla. Se olisi virhe. Tehtävä ei ole siinä.

Me tiedämme nyt, että proletariaatti on nostanut keskuudestaan useita tuhansia, kenties kymmeniäkin tuhansia proletaareja hallitsemaan valtiota. Tiedämme, että uudella luokalla, proletariaatilla, on nyt omia edustajiaan valtionhallinnon joka alalla, kaikkialla jokaisessa yhteiskunnallistetussa tai yhteiskunnallistuvassa tuotantolaitoksessa ja jokaisella talouden alalla. Proletariaatti tietää sen. Se on käynyt käsiksi asiaan käytännöllisesti ja huomaa nyt, että edelleenkin on kuljettava samaa tietä ja että on otettava vielä monta askelta, ennen kuin voidaan sanoa: työtätekevien ammatilliset yhdistykset ovat sulautuneet lopullisesti yhteen koko valtiokoneiston kanssa. Näin käy silloin, kun työläiset ottavat haltuunsa kaikki ne elimet, joiden avulla luokka käyttää väkivaltaa toista luokkaa kohtaan. Mutta me tiedämme, että niin tulee käymään.

Tahdomme nyt keskittää kaiken huomionne lähimpään käytännölliseen tehtävään. Työtätekevät on saatava yhä laajemmassa mitassa osallistumaan talouden johtamiseen ja uuden tuotannon rakentamiseen. Jollemme ratkaise tätä tehtävää, jollemme muuta ammattiliittoja laitoksiksi, jotka kasvattavat nykyistä kymmenen kertaa laajemmat joukot kykeneviksi osallistumaan välittömästi valtion hallintaan, niin silloin kommunistinen rakennustyö jää meiltä loppuun suorittamatta. Sen näemme selvästi. Päätöslauselmaehdotuksessamme puhutaan siitä, ja haluaisinkin kiinnittää eniten huomiotanne juuri tähän viimeksi mainittuun seikkaan.

Valtava mullistus, joka alkoi historiassa proletariaatin otettua valtiovallan käsiinsä, aiheutti mitä valtavimman käänteen ammattiliittojen toiminnassa kautta koko linjan. Ne ovat muuttumassa uuden yhteiskunnan johtavimmiksi rakentajiksi, sillä tämän uuden yhteiskunnan rakentajia voivat olla vain monimiljoonaiset joukot. Kun maaorjuuden kaudella tällaisia rakentajia oli satoja ja kun kapitalismin

kaudella uutta valtiota rakentamassa olivat tuhannet ja kymmenet tuhannet, niin nykyään sosialistinen mullistus on mahdollinen vain siinä tapauksessa, että kymmenet miljoonat osallistuvat aktiivisesti välittömään käytännölliseen valtion hallintaan. Siihen suuntaan olemme lähteneet, mutta sitä emme ole vielä saavuttaneet.

Ammattiliittojen tulee tietää, että paitsi niitä tehtäviä, joista osa on ajankohtaisia ja osa sellaisia merkityksensä menettäneitä, jotka siinäkin tapauksessa, että ne olisivat säilyneet, eivät olisi voineet olla meille muuta kuin pikku-tehtäviä, että paitsi näitä tilinpito-, normeeraus- ja järjestöjen yhteenliittämistehtäviä on olemassa korkeampi ja tärkeämpi tehtävä: joukot on opetettava hallitsemaan, ei kirjojen, ei luentojen eikä joukkokokousten avulla, vaan kokemustietä, on tehtävä niin, että sen valveutuneen kerroksen paikalle, jonka proletariaatti nosti keskuudestaan ja jonka se asetti johtamaan ja järjestämään, astuisi samantlaisiin hallintotehtäviin yhä enemmän ja enemmän uusia työläiskerroksia, että tämän uuden kerroksen paikalle tulisi kymmeniä samantlaisia. Tämä tehtävä tuntuu äärettömän suurelta ja vaikealta. Mutta kun ajattelemme, miten pian vallankumouksessa saatu kokemus teki mahdolliseksi heti Lokakuun jälkeen asetettujen vieläkin suurempien tehtävien täyttämisen, miten innokkaasti pyrkivät tietoon ne työväenkerrokset, joilla ennen ei ollut mahdollisuutta eikä tarvetakaan saada näitä tietoja, kun ajattelemme tätä, niin mainittu tehtävä lakkaa tuntumasta meistä äärettömän suurelta.

Huomaamme, että tämä tehtävä on suoritettavissamme, että voimme opettaa verrattomasti suuremmat työväenjoukot sellaiseen työhön kuin valtion hallitsemiseen ja teollisuuden johtamiseen, kehittää käytännöllistä toimintaa, kumota sen, mitä kymmeniä ja satoja vuosia juurrutettiin työväenjoukkoihin, sen vahingollisen ennakkoluulon, että valtion hallitseminen on etuoikeutettujen asia, että se on erikoinen taito. Se ei ole totta. Me teemme välttämättömästi virheitä, mutta jok'ikisestä virheestä tulevat otta- maan nyt oppia miljoonat työtätekevät eivätkä jotakin valtionjohtoteoriaa opiskelevat ylioppilasryhmät, miljoonat työtätekevät, jotka saavat tuntea omakohtaisesti jokaisen virheen jälkiseuraukset ja huomaavat itse, että heidän kiireellisiä tehtäviään ovat tuotteiden luettelointi ja jako, työn

tuottavuuden kohottaminen, ja jotka kokemuksestaan näkevät, että valta on heidän käsissään, että kukaan ei auta heitä, elleivät he itse auta itseään — juuri tämä on sitä uutta mentaliteettia, joka on nyt muodostumassa työväenluokalle, juuri tämä on se uusi historialliselta merkitykseltään valtava tehtävä, joka proletariaatilla on ratkaistavanaan ja joka on juurrutettava ennen muuta ammattiliittojen ja ammattiyhdistysliikkeen toimihenkilöiden tajuntaan. Ammattiliitot eivät ole yksinomaan ammatillisia liittoja. Ne ovat nykyään ammatillisia liittoja sikäli, mikäli ne ovat muodostuneet vanhan kapitalismin aikana ainoina mahdollisina yhdistyminä ja yhdistävät suurimman määrän työtätekeviä. Ja niiden tehtävä on saada nämä miljoonat ja kymmenet miljoonat työtätekevät siirtymään toiminnassaan yksinkertaisimmista tehtävistä vaativampiin, nostaa jatkuvasti esiin uusia kerroksia työtätekevien reservistä, kehittää jatkuvasti niitä pystyviksi mitä vaativimpiin tehtäviin; opettaa siten yhä laajemmat joukot hallitsemaan valtiota; yhtyä siihen taisteluun, jota käy proletariaatti, joka on ottanut käsiinsä diktatuurivallan ja pitää sitä nyt yllä koko maailman nähden vetäen joka päivä puolelleen kaikissa maissa yhä uusia teollisuustyöläisten ja sosialistien ryhmiä, jotka vielä eilen sietivät sosialistiluopioiden ja puolustuskantaisten sosialistien ohjeita, mutta alkavat nyt yhä laajemmassa mitassa ryhmittyä kommunismin lipun ja Kommunistisen Internationalen ympärille.

Pitäkäämme korkealla tätä lippua ja samalla laajentaakkaamme jatkuvasti sosialismin rakentajien rivejä, muistaakkaamme, että ammattiliittojen tulee olla uuden elämän rakentajia, kasvattaa uusia miljoonaisia ja kymmenmiljoonaisia joukkoja siten, että ne omasta kokemuksestaan oppivat välttämään virheitä, luopumaan vanhoista ennakkoluuloista, oppivat omakohtaisen kokemuksensa perusteella hallitsemaan valtiota ja johtamaan tuotantoa — vain tämä takaa varmasti sen, että sosialismin asia voittaa lopullisesti, ja tekee kaikenlaisen takaisinpaluun mahdottomaksi.

*Sanomalehtiselostus julkaistu
tammikuun 22 ja 24 pnä 1919
„Pravda“ lehden 15. ja 16. n:ossa*

*Julkaistaan teoksesta
„Ammattiliittojen 11 yleisvenäläisen
edustajakokous.
Pikakirjoituseloste“. M. 1921*